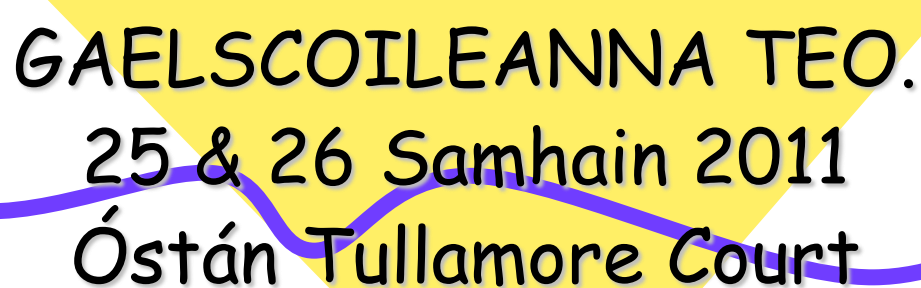

An Páipéar Díospóireachta ar Chreat Rialála do Rollú Scoile

Comhdháil Bhliantúil
GAELSCOILEANNA TEO.
25 & 26 Samhain 2011
Óstán Tullamore Court

Céard atá á phlé?

- An bhfuil gá le rialacháin oifigiúla i dtaca le polasaithe iontrála scoile?
- Má tá, cén cineál rialacháin?
  - An tréimhse ama in ar féidir le tuismitheoirí iarratas a dhéanamh ar áit i scoil.
  - Na rudaí gur gá nó gur féidir a chur i bpolasaí iontrála scoile.
  - Na critéir roghnúcháin, sa chás nach bhfuil spás sa scoil do gach iarrthóir.
  - An cineál eolas gur gá do scoileanna a chur ar fáil do thuismitheoirí.
  - An próiseas iarratais.
  - An próiseas chun iarratais a mheas.
  - An próiseas achomhairc.

An Staid Reatha

- Glacann 80% de na scoileanna le gach leanbh a dhéanann iarratas ar áit sa scoil.
- I gcás an 20% eile de na scoileanna tugtar tús áite do leanaí áirithe, bunaithe ar chritéir éagsúla, m.sh.:
  - Leanaí le deirfiúracha/deartháireacha sa scoil cheana.
  - Leanaí ar fhreastail a dtuismitheoirí ar an scoil.
  - Leanaí le baill foirne.
  - Leanaí ó bhunscoileanna faoi leith sa cheantar.
  - Cúlra eaglasta na leanaí.
  - An dáta ar ar déanadh an t-iarratas.

Reáchtáíocht Ábharthach

Alt 6, An tAcht Oideachais 1998

6. —Gach duine a mbeidh baint aige nó aici leis an Acht seo a chur i ngníomh, beidh aird aige nó aici ar na cuspóirí seo a leanas ar dá mbun a d'achtaigh an tOireachtas an tAcht seo:

(e) an ceart atá ag tuismitheoirí a leanaí a chur ar scoil is rogha leis na tuismitheoirí a chur chun cinn, ag féachaint do chearta pátrún agus d'úsáid éifeachtach agus éifeachtúil acmhainní,

Reáchtáíocht Ábharthach

Alt 9, An tAcht Oideachais 1998

9. —Cuirfidh scoil aitheanta oideachas ar fáil do mhic léinn ar oideachas é is cuí dá gcumais agus dá riachtanais agus, gan dochar do ghinearáltacht an mhéid sin roimhe seo, úsáidfidh sí na hacmhainní a bheidh ar fáil di—

(h) i gcás scoileanna atá lonnaithe i limistéar Gaeltachta, chun cuidiú leis an nGaeilge a choinneáil mar phríomhtheanga an phobail,

(m) faoi réir an Achta seo agus go háirithe alt 15 (2)(d), chun *beartas i dtaca le ligean isteach a bhunú agus a chothabháil lena bhforálfar don inrochtaineacht is mó is féidir ar an scoil.*

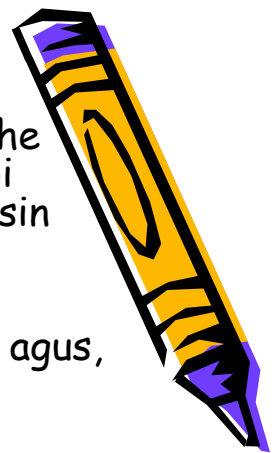
Alt 15, An tAcht Oideachais 1998

15. —(1) Is é dualgas boird an scoil a bhainistiú *thar ceann an phátrúin* agus ar mhaithe leis na mic léinn agus a dtuismitheoirí agus oideachas cuí a sholáthar nó a chur faoi deara é a sholáthar do gach mac léinn ar an scoil a bhfuil freagracht ar an mbord sin ina leith.

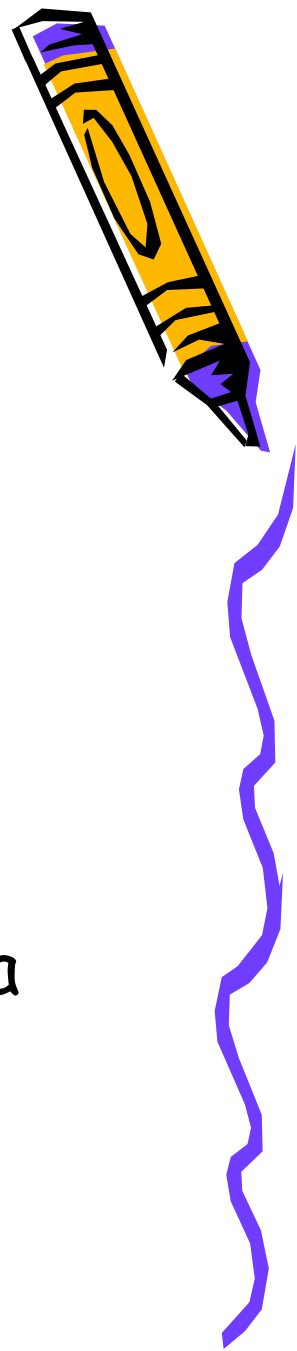
(2) Comhlíonfaidh bord na feidhmeanna a thugtar dó agus do scoil leis an Acht seo agus, le linn do bhord a fheidhmeanna a chomhall—

(b) *déanfaidh sé spiorad saineúil na scoile*, mar a chinntear é de réir na luachanna agus na dtraidisiún cultúrtha, oideachais, morálta, creidimh, sóisialta, *teangeolaíoch* agus *spioradálta* is bun le cuspóirí agus stiúradh na scoile agus is saintréithe den chéanna, *a chosaint* agus beidh sé cuntasach don phátrún a's iad a chosaint amhlaidh, agus gníomhóidh sé i gcónaí de réir aon Achta den Oireachtas nó aon ionstraime arna déanamh faoin gcéanna, agus de réir aon ghníomhais, cairte, airteagal bainistíochta nó aon ionstraime eile den sórt sin a bhaineann le bunú nó le hoibriú na scoile,

(d) *foilseoidh sé*, i cibé modh is dóigh leis an mbord, le comhaontú an phátrúin, a bheith cuí, *beartas na scoile i dtaca le ligean isteach agus rannpháirtíocht sa scoil*, lena n-áirítear beartas na scoile i ndáil le mic léinn a dhíbirt agus a chur ar fionraí, agus i ndáil le ligean isteach agus rannpháirtíocht mac léinn atá faoi mhíchumas nó a bhfuil riachtanais speisialta eile oideachais acu, agus cinnteoidh sé, i dtaca leis an mbeartas sin, *go n-urramófar prionsabail an chomhionannais agus an ceart atá ag tuismitheoirí a leanaí a chur ar scoil is rogha leis na tuismitheoirí* agus go gcomhlíonfar cibé ordacháin a dhéanfaidh an tAire ó am go ham, ag féachaint *do spiorad saineúil na scoile* agus do chearta bunreachtúla gach duine lena mbaineann,

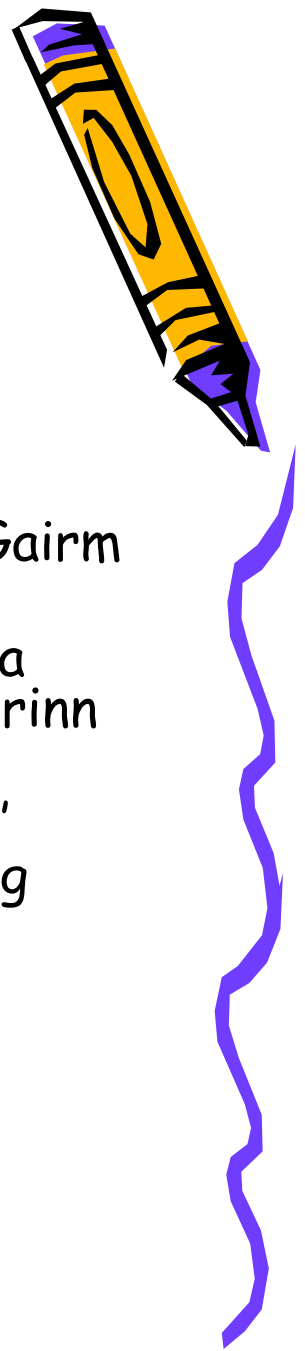
Reáchtáíocht Ábharthach

- Alt 29 - An tAcht Oideachais, 1998: Cearta Achomhairc
- An tAcht Oideachas (Leas) 2000
- Na hAchtanna um Stádais Comhionann (2000 - 2004)
- An tAcht um Oideachas do Dhaoine a bhfuil Riachtanais Oideachais Speisialta Acu (2004)

An Próiseas Achomhairc

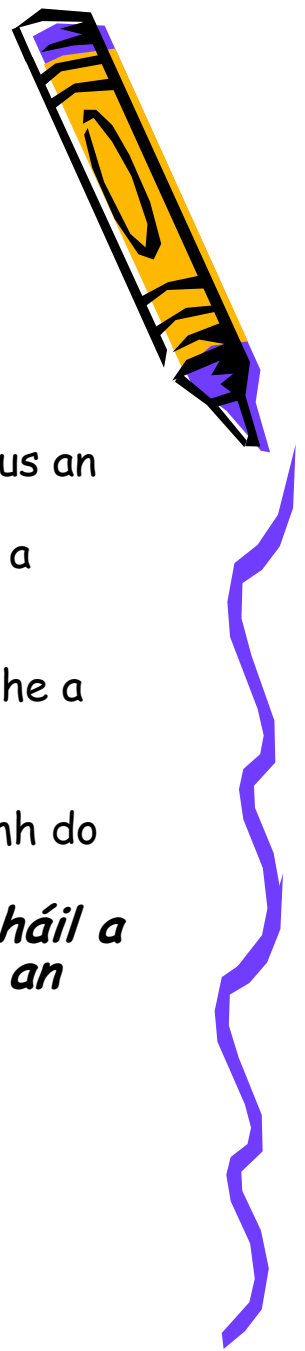

- 2010 - 295 Achomharc déanta
- Is próiseas deacair é do thuismitheoirí.
- Cruthaíonn sé go leor oibre do scoileanna, do na Coistí Gairm Oideachais agus don Roinn Oideachais.
- Níl go leor do na thuismitheoirí ar an eolas faoina gcearta achomhairc (go háirithe thuismitheoirí atá bogtha go hÉirinn le deireanaí).
- Níl sé ábalta déileáil le cásanna ina gcuirtear 'comhairle' neamhfhoirmeálta ar thuismitheoirí a leanaí a chur chuig scoil eile sa cheantar.
- *Diúltaítear 60% de na hiarratais achomhairc.*

Cúspóirí a d'fhéadfadh a bheith ag na Rialacháin nua

- Sárchleachtais agus leanúnachas a spreagadh.
- Prionsabal na "coimhdeachta" a fheidhmiú lena ndéanfaidh an Bord agus an pátrún cinntí a mhéid agus is féidir.
- Go mbeadh na rialacháin ag plé leis na gnéithe de pholasaithe iontrála a bhfuil feidhm acu ag an leibhéal náisiúnta agus leo sin amháin.
- Muinín a chothú i measc tuismitheoirí maidir le cothromaíocht na bpolasaithe agus na bpróiseas iontrála trí riachtanais choitianta áirithe a leagan síos.
- Socrú a dhéanamh chun gur féidir éileamh ar scoil soláthar a dhéanamh do leanbh nach gcuirtear áit ar fáil dó/di in aon scoil.
- ***Is cóir idirdhealú a dhéanamh idir é seo agus aon idirghabháil a dhéantar sa chás nach mbíonn rochtain ag an mac léinn ar an rogha scoil is fearr leis/léi***

Cúspóirí a d'fhéadfadh a bheith ag na Rialacháin nua

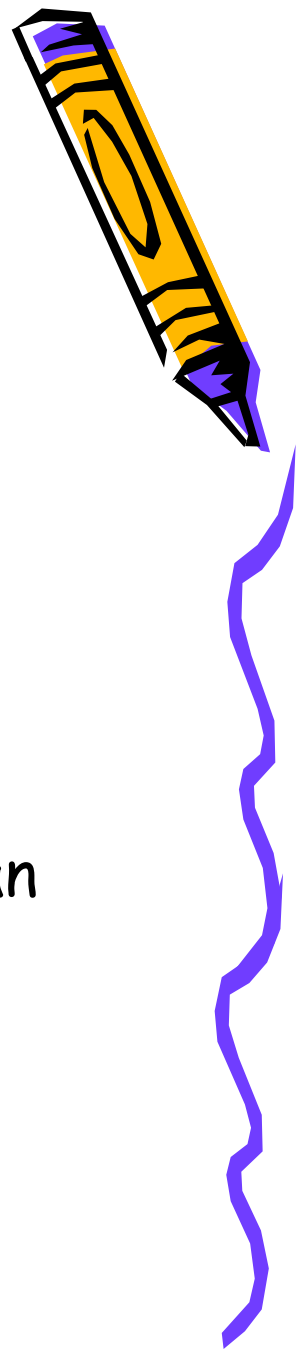

Comhoibriú Idir-Scoile:

- Cumhacht a thabhairt don Aire ordú a thabhairt do dhá scoil nó níos mó, próiseas iontrála chomónta a chur i bhfeidhm, sa chás.
  - Gurb é leas dhaltaí an cheantair é.
  - Go mbunaítear scoil nua i gceantar.
  - Go n-athraíonn pátrún na scoile.

Cúspóirí a d'fhéadfadh a bheith ag na Rialacháin nua

Smachtbhannaí:

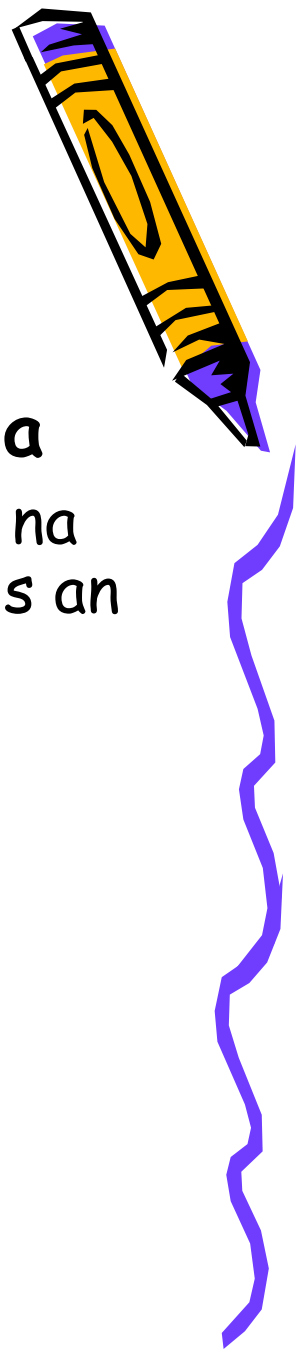
Faoi láthair:

- Is féidir leis an Aire iarraidh ar an bpátrún an Bord Bainistíochta a scor.

Molta:

- Go bhféadfadh an tAire an cúram maidir leis an bpróiseas iontrála a thógáil ón mBord Bainistíochta agus é a chur mar chúram ar 'Oifigeach Iontrála' neamspleách.

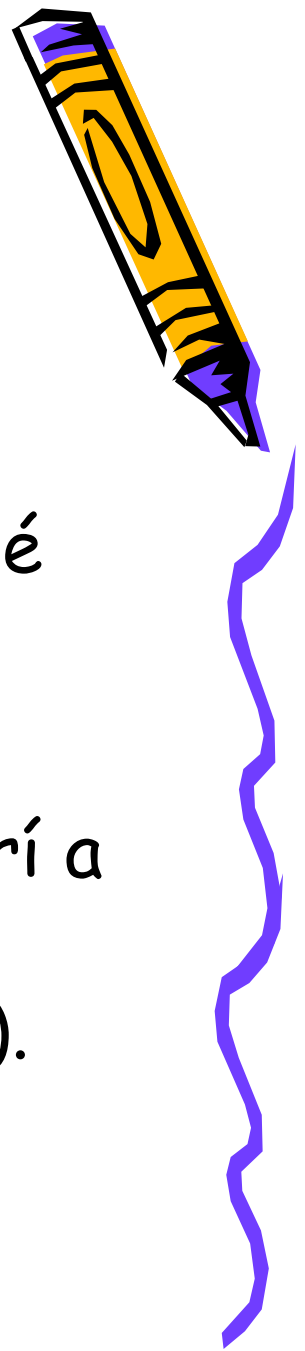
Cúspóirí a d'fhéadfadh a bheith ag na Rialacháin nua

Dréachtadh & Foilsiú an pholasaí iontrála

- É a bheith le dréachtadh i gcomhairle le pobal na scoile: leis an bpátrún, le tuismitheoirí agus leis an bhfoireann.
- An polasaí a bheith ar fáil go poiblí i bhfoirm leictreonach.
- É a bheith ar fáil d'aon duine a lorgaíonn é.

Cúspóirí a d'fhéadfadh a bheith ag na Rialacháin nua

Sainspiorad na Scoile

- Caithfidh an polasaí iontrála a rá céard é sainspiorad na scoile (más ann dó).
- Áit sa scoil coinníollach ar thuismitheoirí a bheith sásta *meas* a léiriú ar *ethos* na scoile (seachas *tacú* le hethos na scoile).

Cúspóirí a d'fhéadfadh a bheith ag na Rialacháin nua

Táillí

- Ní cheadófaí táille a éileamh, i bhfoirm éarlais ná eile, mar chuid den phróiseas iontrála.

Critéir Thosaíochta:

An dearcadh a léirítear sa Phlépháipéar ar na critéir atá in úsáid go forleathan faoi láthair:

- **Aois** - gur chóir tús áite a thabhairt do na leanaí is sine ar an liosta iarratasóirí.
- **An dáta iarratais** - cuireann sé daoine a bhogann go dtí ceantar nua faoi mhíbhuntáiste.
- **Deirfiúracha agus Deartháireacha** - déanann sé seo ciall.
- **Gaolta le baill foirne, iardhaltaí, baill an bhoird bainistíochta &rl.** - míbhuntáistiúil do dhaoine a bhogann go dtí an ceantar.
- **Reiligiún** - Ní bheidh aon athrú.
- **Achar ón scoil, abhantrach na scoile, agus bunscoileanna cothabhála:** gá le hathbhreithniú a dhéanamh ar na socruithe stairiúla, i gcásanna áirithe.
- **Polasaí teanga** - Go mbeadh tuismitheoirí sásta meas a léiriú do 'pholasaí' teanga na scoile (seachas go dtacódh siad leis).
- **Cumas na n-iarrthóirí** - ní ceadmhach é a thabhairt san áireamh.
- **Laethanta oscailte/agallaimh** - ní féidir freastal orthu a bheith 'riachtanach' chun áit a fháil sa scoil.
- **Roghnú Randamach** - Maoirsiú neamhspleách agus cead ag na tuismitheoirí atá i gceist a bheith i láthair.

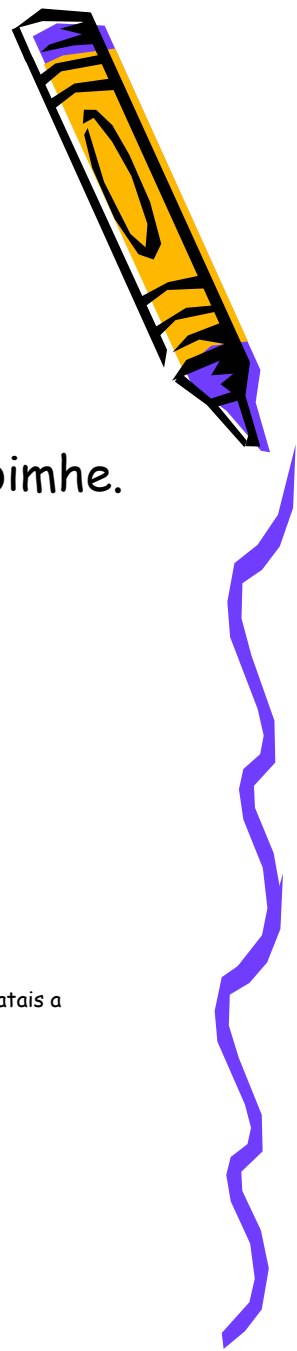
Critéir iontrála i dtaca le polasaí teanga na scoile

- Tugann roinnt scoileanna tosaíocht do dhaltáí a dtugann a dtuismitheoirí dearbhú *go dtacaíonn siad* le beartas teanga na scoile nó ar bhonn *inniúlachta na dtuismitheoirí i dteanga áirithe*. Is léir gur míbhuntáiste d'iarratasóirí é feidhmiú an chritéir seo agus go ndiúltaíonn sé rochtain dóibh sa chás nach bhfuil an inniúlacht teanga ag na tuismitheoirí. D'fhéadfaí an argóint a dhéanamh freisin gur cur chuige níos cothromaithe a bheadh ann *ceanglas a chur ar thuismitheoirí meas a léiriú* ar an mbeartas teanga seachas ceanglas a chur orthu dearbhú a thabhairt go dtacaíonn siad leis. Tá sin tábhachtach ach go háirithe sa chás gurb í an scoil atá i gceist *an t-aon scoil a bhíonn ar fáil don leanbh*. Tríd is tríd, meastar *nár chóir go mbeadh an cead ag scoileanna tosaíocht a thabhairt do dhaltáí a dtugann a dtuismitheoirí dearbhú go dtacaíonn siad le beartas teanga na scoile nó ar bhonn inniúlachta na dtuismitheoirí i dteanga faoi leith agus dá bharr sin gur chóir cosc a chur ar fheidhmiú an chritéir sin sna rialacháin.*

Cúspóirí a d'fhéadfadh a bheith ag na Rialacháin nua

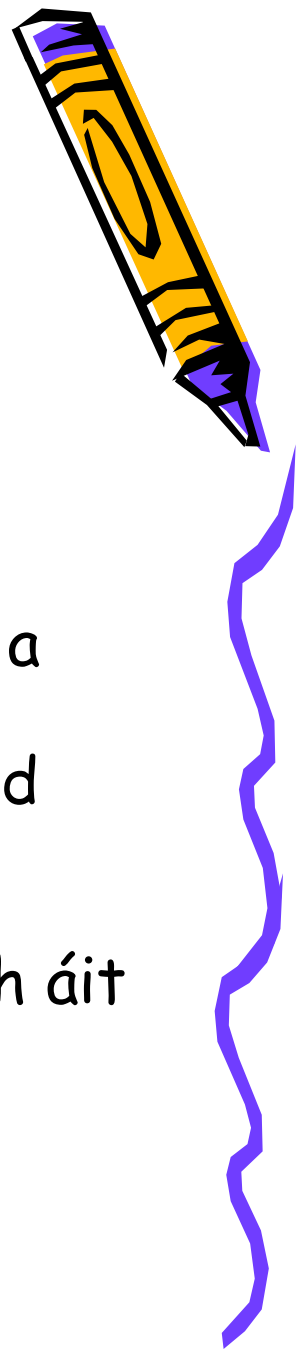

Feidhmiú an Phróisis Iontrála

- Oscailt an phróisis iontrála - 1ú Deireadh Fómhair na bliana roimhe.
- Socruithe soiléire maidir le:
  - Conas eolas a fháil faoin bpolasaí iontrála.
  - Conas foirm iarratais a fháil.
  - An dáta is luaithe agus is deireanaí chun iarratas a dhéanamh.
  - Cén t-eolas is féidir a lorg ar an bhfoirm iarratais.
  - Leagan amach an fhoirm iarratais.
  - Riachtanach foirm iarratais a chur ar fáil do gach tuismitheoir a dhéanann fiosrúchán.
  - Eolas eile gur gá a chur ar fáil do thuismitheoirí - líon áiteanna sa scoil, líon iarratais a bhfuiltear ag súil leis, criteir thosaíochta &rl.

Cúspóirí a d'fhéadfadh a bheith ag na Rialacháin nua

An Próiseas Achomhairc

- Laghdú ar líon na n-achomharc trí fheidhmiú éifeachtach an phróisis iontrála.
- Caithfear an chúis nach bhfuil áit le tairiscint a chur in iúl i scríbhinn.
- Caithfear an t-achomharc a chur go dtí an Bord Bainistíochta ar an gcéad dul síos.
- Ní bheadh cead dul thar bhreith an bhoird bainistíochta, ach amháin i gcásanna nach raibh áit faighte in aon scoil sa cheantar ag iarrthóir.

Ceisteanna do Scoileanna Lán-Ghaeilge agus Gaeltachta

- An bhfuil 'ráiteas sainspioraid' ag do scoil? Céard é?
- An féidir a rá, i ngach cás, go bhfuil scoil ag cur oideachas ar fáil do leanaí ar 'oideachas é is cuí dá gcumais agus dá riachtanais' má tá an t-oideachas sin á chur ar fáil trí mheán na Gaeilge do leanaí atá ar bheagán nó gan aon Ghaeilge?
- Céard é an difir idir 'meas' a léiriú do shainspiorad na scoile agus 'tacú' le sainspiorad na scoile?
- An bhfuil aon chearta ag an bpobal 'stairiúil' i gceantar?
- An bhféadfadh scoileanna comhoibriú sa phróiseas iontrála agus go dtabharfadh scoileanna áirithe tús áite do leanaí le Gaeilge agus go dtabharfadh scoileanna eile sa cheantar tús áite do leanaí gan Gaeilge?
- Mura bhfuil '**rochtain ag an mac léinn ar an rogha scoil is fearr leis/léi**' cé chomh fada ón scoil agus atá sé réasúnta iarraidh ar dhalta taisteal chun freastal ar scoil eile? Agus an cóir é sin a mheas de réir mílte nó am taistil?

Go raibh maith agaibh!

